MINISTERSTWO INFORMACJI
I DOKUMENTACJI

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 29 MARCA 1943 r.

/P o r a n n y/.

I.

Dotyczące Polski.

NEW-YORK, NBC, 25.III. godz. 23,30, po angielsku.
Radiokorespondencja z Londy nu F. Tuh: Gen. Sikorski odbył rozmowę z arcy-
biskupem Spellmanem. Gen. Sikorski założył również protest przeciw ogłosze-
niu za obywateli sowieckich Polaków przebywających w ZSSR.

MOSKWA, po czesku, 27.III. godz. 21,30.
Dzisiejsza Prawda pisze w artykule p.t. "Trupy w Karpatach": Ostatnio
szlachta polska rozwinęła działalność w Londynie. Niedawno było dużo krzyku
i podnie cen a na specjalnym zebraniu podobnym do tych, na jakich w minio-
nych już zupełnie czasach panowie rozważali jak napaść sąsiada. Dzisiejsi
nie mieli strojów żołnierskich, lecz prozaiczne marynarki i p. Rojek z redak-
cji Myśli Polskiej nie wymachiwał szablą, ale parasolem. Rosyjskie przysłowie
mówi, że wy strzelić można i z kija. Panowie ci obchodzili 600-setną rocznicę
zdobycia Lwowa przez Polaków. Nie mogli ujawnić swego imperializmu w lepszy
sposób. Tylko podrzędni politycy i rabusie mogą otwarcie obchodzić rocznicę
zdobycia cudzych krajów. W czasie zebrania Lwów nazywany był miastem polskim
Gdyby tak było panowie ci powinniby obchodzić 700-setną rocznicę jego zało-
żenia. Nie jest to przypadkiem, że ci panowie nic nie mówili o założeniu Lwo-
wa: Lwów założony był przez Rosjan. Liczni pisarze stwierdzają, że Galicja
zawsze była terytorium ruskim. W XIV wieku Polacy zajęli Lwów przemocą, po-
dzielili Ukrainę i trzymali w swej władzy część narodu ukraińskiego. Tej
rocznicy nie można wymazać z historii, nie można zapomnieć. Takich wydarzeń
nie obchodzi się, gdyż są to wydarzenia haniebne, przypominające czarne chwi-
le narodu. Gdyby panowie obchodzący zdobycie Lwowa mieli najlżejsze poczucie
honoru i rozsądku, zrozumieliby, że podobna uroczystość była równie za szczyt-
na i rozsądna, jak gdyby Rosjanie obchodzili 170-tą rocznicę rozbiorów Pol-
ski i zajęcia Warszawy. Jednak takich głupców i szubrawców niema wśród Ro-
sjan. Tylko zbóje niemieccy potrafią nazywać Kraków miastem niemieckim, gdyż
rządzili nim przez lata w ten sam sposób jak Polacy podczas okupacji Lwowa.
Panowie ci kłamali, mówiąc na swym zebraniu, że rządzili Lwowem przez 600
lat. Rządzili nim łącznie z przerwa mi przez 450 lat, 150 lat rządzeli Lwo-
wem Niemcy, którzy zagrabili ziemie polskie i ukraińskie. W tych czasach
szlachta polska dobrowolnie wzięła na siebie rolę policji niemieckiej na
Ukrainie, kłaniając się panom niemieckim i maltretując chłopów ukraińskich.
Naród ukraiński nigdy nie pogodził się z podziałem jego ziem na 3 części
i utratą niepodległości. Przez 600 lat bez przerwy naród ukraiński walczył o
zjednoczenie. Ukraińcy nieraz powstawali i przelewali krew za niezawisłość.
Lwów zagrabiony przez Polaków jest jednym z najważniejszych ośrodków kultu-
ry ukraińskiej, która trwała i rozszerzała się mimo gnębienia. Naród ukraiń-
ski kocha Lwów, który wydał wielu ukraińskich poetów. Dzień powrotu zachodnie
Ukrainy na łono rodziny był wielkim dniem dla wszystkich Ukraińców, Białorus
nów i Rosjan. Położono kres dziejowej niesprawiedliwości. Teraz panowie pol-
scy znów wyciągają ręce po resztę Ukrainy wraz ze Lwowem. Ale ręce te są bez
silne, ci ludzie to trupy. Zmartwychwstanie Polski możliwe jest tylko dzięki
zwycięstwu ludów miłujących wolność, dzięki zwycięstwu armii czerwonej. Dzi
Polska walczy wraz z armią czerwoną o wolność i tylko mała grupa podnieca-
jących się panów polskich wspomaga faszystów niemieckich. Szlachta polska
chce porozumieć się z Niemcami i gotowa jest pogodzić się z niemiecką War-
szawą, byle tylko móc znowu być policją niemiecką w ukraińskim Lwowie.
Uwaga: ten sam artykuł nadany był po rosyjsku przez Moskwę 27.III. godz. 15,00
Ostatnio oddziały niemieckie na froncie wschodnim zostały poważnie za
silone przez żołnierzy z Austrii i Sudetów, Czechów i Polaków. Jeden z jeńców
niemieckich zeznał, że 13 pułk 5-ej dywizji czołgów wzmocniony został przez

przysłanie 100 ludzi,z których 40% stanowili Czesi i Polacy.Czesi i Polacy myślą tylko o zadaniu Niemcom ciosu w plecy.To też oficerowie niemieccy uważają ich za element obcy i podejrzany.Pod byle pretekstem wysyła się Czechów i Polaków do batalionów karnych,które nazywane są batalionami śmierci i używane dla najbardziej niebezpieczny ch za dań.

VICHY,po francusku,27.III.godz.12,30.
L'Effort stwierdza,że dobrze byłoby zadać aliantom pytanie jak mogli wypowiedzieć wojnę dla podtrzymania Polski jedynie po to,by wydać ją swemu sojusznikowi na pierwsze żądanie.

RZYM,po włosku,26.III.godz.17,00.
Donoszą z Warszawy,że nominacja Korniejczuka wywołała tam sensację. Nominacja ta jest osobistym dziełem Stalina.Korniejczuk znany jest głównie z powodu artykułu w Prawdzie,w którym stwierdził,że dalsze popieranie przez W.Brytanię żądań polskich w stosunku do terytorium ukraińskiego zamąciłoby stosunki anglo-rosyjskie.

LUKSEMBURG,po niemiecku,26.III.godz.7,00.
New-York Daily News pisze:"Ponieważ ZwiązekSowiecki jest doniosłym czynnikiem w zadaniu pokonania Niemiec,nikt z nas nie zdoła mu przeszkodzić w reokupacji pa ństw bałtyckich i części Finlandii i Polski".

LAHTI,po estońsku,26.III.godz.22,05.
Eden usiłuje załatwić sprawę granic między Rosją a małymi państwami przez jej odłożenie.Nic dziwnego,że projekt zawarcia paktu trzech wielkich mocarstw i poniechania Karty Atlantyckiej wywołał wielkie podniecenie wśród rządów uchodźczych w Londynie.Polski minister spraw zagranicznych zaprotestował ostro,stwierdzając,że nie może być mowy o tym,by 3 wielkie mocarstwa same orzekały o losie małych państw.Rzecznik rządu norweskiego, Hambro,oświadczył,że sama myśl,iż jeden naród mógłby rozstrzygać o pokoju drugiego jest sprzeczna z za sadami Karty Atlantyckiej.Churchill próbuje uspokoić małe narody,obiecując im prawo głosu w postaci grup regionalnych. Ta forma jednak jest wyrzeczeniem się Karty Atlantyckiej.Artykuł Times'a z 23 marca,stwierdzający,że w Europie nie będzie miejsca dla małych narodów, uważany jest w Berlinie za akt rewolucyjny.Amerykanie są bardziej powściągliwi i niema oznak,by mieli zgodzić się na żądania Edena.

KROLEWIEC,po niemiecku,26.III.godz.6,15.
W powiecie białostockim,gdzie rolnictwo nadzoruje kierownik wschodniopruskiego rolnictwa,hodowla koni ucierpiała z powodu braku wyraźnej linii na dzoru państwowego.W powiecie znajdują się przeważnie małe gospodarstwa, które Polacy prowadzili w sposób bardzo zacofany.Do tego doszły szkody wojenne.Organizacja rolników białostockich wzięła w swe ręce hodowlę ogierów. Ho dowane są źrebce dobrej rasy,które będą rozsyłane jako ogiery także i do innych powiatów.

JELOEY,po niemiecku,27.III.godz.18,15.
W W.Brytanii nie ruszono nawet palcem,gdy Sikorskiemu Moskwa dała mocno po uszach.Niczym bowiem innym nie byłaanominacja na wicekomisarza spraw zagranicznych Korniejczuka,autora osławionego artykułu w Prawdzie.

FRANKFURT,po niemiecku,27.III.godz.18,30.
Rok temu trzeba było używać bombowców,a nawet nurkowców dla rozbijania zatorów lodowych na Wiśle pod Sączem gdy powódź zalała już szereg wsi.Rząd polski nic nie uczynił dla regulacji rzeki,to też sytuacja stała się niebezpieczna,zwłaszcza w powiecie radomskim.

NBBS,/oś/po angielsku,25.III.godz.22,30.
Nominacja Korniejczuka na wicekomisarza spraw zagranicznych,która została obecnie potwierdzona,wywołała konsterna cję wśród Polaków.Korniejczuk znany jest jako autor artykułu w Prawdzie,napadającego na polski rząd uchodźczy.i domagającego się dla Rosji znacznej części terytorium Polski.Polacy wznowili żądania,by coś uczynić natychmia st dla ochrony ich interesów. Na sz urząd spraw zagranicznych poprzednio prosił gen.Sikorskiego,by narazie nie poruszać tej sprawy,lecz obecnie generał zwraca uwagę,że rząd so-

wiecki przez mianowanie Korniejczuka na ważne stanowisko uniemożliwia nie- poruszanie sprawy. Prawda oświadcza, że nasz rząd powinien wyraźnie powiedzieć Polakom jaka jest ich sytuacja. Jest to odpowiedź na oświadczenie prof. Kota, który wyraził się z zadowoleniem o mowie Churchilla, z której wynikałoby, że po wojnie utworzona będzie w Europie wschodniej grupa małych państw. Rosjanie twierdzą, że Polacy mylą się, jeżeli myślą, że przywrócony zostanie stary system państw buforowych.

26.III.godz.22,30.

Polacy demonstrują w Stanach. 3 miliony Polaków amerykańskich urządza zebrania i demonstracje wszelkiego rodzaju dla poparcia sprawy polskiej przeciw Sowietom. Władze prawie się nie wtrącają, gdyż większość demonstrantów pracuje w przemyśle wojennym.

LAHTI, po fińsku, 27.III.godz.11,15.

Anglia zawsze podawała się za obrońcę małych narodów, ale odkąd Sowiety stały się sojusznikiem anglosaskim, sytuacja zupełnie się zmieniła. Nawet Polska, z powodu której Anglia, jak twierdzi, weszła do wojny, czuje obecnie, że wiatr wieje w inną stronę. Bolszewicy żadną miarą nie wyrzekli się swych roszczeń do terytorium Polski i sytuacja przedstawicielstwa polskiego w Londynie jest teraz tragiczna. Ludzie ci są zupełnie zgnębieni przez rozbieżności między Anglią i Sowietami. Źródłem zmiany są sukcesy sowieckie i wdzięczność za nie Anglosasów.

ZEESEN, po francusku, 27.III.godz.1,14.

Stosunki między mocarstwami anglosaskimi a Sowietami wywołują wielkie zaniepokojenie wśród rządów uchodźczych w Londynie. Polski minister spraw zagranicznych, hrabia Raczyński, wygłosił mowę, w której przypomniał Edenowi o zobowiązaniach W. Brytanii wobec rządów wiedeńwych. Ale Eden obiecał już Sowietom wolną rękę w Europie.

BERLIN, TRANSOCEAN, po angielsku, 26.III.godz.13,00.

Powszechnie podkreśla się, że Anglia straciła wszelkie prawo do zaufania międzynarodowego, skoro Gandhi wciąż jest w więzieniu, zaś Polskę opuszczono, jakkolwiek właśnie z powodu Polski Anglia rozpoczęła wojnę.

Uwaga: "Dotyczące Polski" patrz także FRANKFURT, po niemiecku, 26.III.godz.20,0 ALLOUIS, po niemiecku, 27.III.godz.14,00, PARYŻ, po francusku, 27.III.godz. 20,00, BERLIN, NPD, po niemiecku, 27.III.godz.14,45.

II.

Z najważniejszych spraw światowych.

CZUNGKING, po angielsku, 26.III.godz.16,00.

China Times stwierdza, że zjednoczone narody powinny jeszcze raz potwierdzić Kartę Atlantycką jako podstawę organizacji powojennej świata.

ROZGŁOSNIE AMERYKANSKIE, po angielsku.

Korespondenci. A. Leach, Waszyngton: Donoszą ze Sztokholmu, że Hitler zamierza obecnie po przekazaniu dowództwa armii generałom dowodzić osobiście flotą niemiecką.

W. Burdett, Algier: Giraud usunął jednego z najgorszych wrogów demokracji, Lemaigre-Dubreuil, który w swoim czasie finansował Cagoulardów.

MOSKWA, TASS, po angielsku, 27.III.godz.3,34.

Donoszą z Genewy, że wyjazd Kallay'a do Rzymu został odroczony naskutek presji Berlina, który nie życzy sobie odrębnych rokowań wśród partnerów osi.

WATYKAN, po niemiecku, 26.III.godz.20,45.

Kazanie kardynała Faulhabera. Przytoczono m.i. następujący ustęp: Wszystkie narody, które tego potrzebują, powinny mieć udział w bogactwach świata - powiedział Pius XII. Gdyby ograniczył się tylko do tego zdania, przyznającego Niemcom prawo do udziału w bogactwach świata, wystarczyłoby to do obalenia bezsensownych pomawiań Papieża o wrogość wobec Niemiec. Któż może kwestionować prawo biskupa niemieckiego do zabrania głosu przeciw oszczerstwu rzuconemu na Papieża.

TOKIO,po angielsku,26.III.godz.10,05.
Omawiając znaczenie odnowienia japońsko-sowieckiego układu o rybołóstwie obserwatorzy polityczni w Tokio podkreślają,że jest to wyraźny dowód przyjaznego i lojalnego wykonywania przez Japonię i Sowiety traktatu o neutralności.

BERLIN,NPD,po niemiecku,26.III.godz.17,40.
Omawiając protest założony przez van Kleffensa przeciw dążeniu do rządzenia światem ze strony Anglo-sasów i Sowietów,Braun von Stumm podkreślił, że nie jest to jedyny przedstawiciel rządu uchodźczego,dający wyraz swemu zaniepokojeniu.Mówiąc o przemówieniu Majskiego,von Stumm uznał za rzecz znamienną,że Majski nie poruszył żadnych zagadnień powojennych.
27.III.godz.14,45.
Von Stumm oświadczył,że mowa Edena jest nieciekawa,natomiast dużo bardziej interesujący jest wywiad z b.ambasadorem Stanów w Moskwie,Davies'em, ogłoszony w Life.W wywiadzie stwierdzono jasno,że Rosja ma otrzymać nietylko Finlandię,państwa bałtyckę,Polskę i Besarabię,ale także porty na morzu Śródziemnym.Również Dardanele mają być włączone do rosyjskiej sfery wpływów. Davies podkreślił,że nie są to ostateczne żądania sowieckie i że powojenna polityka Sowietów zależeć będzie od ich zaufania do reszty świata.Oświadczenie to oznacza,że Stany są równie zdecydowane jak W.Brytania wydać Europę bolszewikom.
Uwaga:Analogiczna audycja nadana została po niemiecku przez ALLOUIS,27.III. godz.14,00.

BERLIN,TRANSOCEAN,po angielsku,27.III.godz.9,52.
Donoszą z Tokio,że opinia japońska nie jest zadowolona z układu o rybołóstwie podpisanego we czwartek w Kujbyszewie,ponieważ układ ma charakter prowizoryczny.

FRANKFURT,po niemiecku,26.III.godz.20,00.
Hull zapytany jak można pogodzić oświadczenia Churchilla o losie małych państw europejskich z Kartą Atlanty ckę odmówił odpowiedzi.Wyraźnej odpowiedzi udzielił jednak słynny dziennikarz amerykański Clapper,pisząc:"Ameryka przyjmie aneksje sowieckie jako fakt dokonany.Nie można o tym nawet myśleć, by Stany przeszkodziły bolszewikom w zatrzymaniu anektowanych obszarów.".

PARYŻ,po francusku,27.III.godz.20,00.
Komitet Nansenowski ogłosił oficjalne dane dotyczące mordów bolszewickich w Rosji,Hiszpanii i innych krajach europejskich.W Rosji na rozkaz Czeka w okresie od 1917-1923 - 1.761.065 osób,z czego 816.000 chłopów,192.000 robotników,344.250 osób należących do wolnych zawodów,ponad 300.000 żołnierzy i prawie 200.000 urzędników.W czasie głodu w 1922/23 umarło 10 milionów Rosjan.W Hiszpanii w czasie wojny cywilnej bolszewicy zamordowali 17.500 duchownych i zakonników,na Łotwie w ciągu roku rozstrzelano 1.300 osób i wywieziono 32.885, w Estonii zamordowano 1.978 i wywieziono 60.911, na Litwie zamordowano 5.000 i wywieziono 50.000,z Polski wywieziono na Syberię 1.800.00 Polaków,z których zniknął 1.400.000.

LUKSEMBURG,po niemiecku,26.III.godz.12,30.
Donoszą ze Sztokholmu,że w angielskich kołach miarodajnych nowa broń niemiecka przeciw łodziom podwodnym,dzięki której zlikwidowano na morzu Śródziemnym 5 angielskich łodzi wywołała zrozumiałą sensację.

ALLOUIS,po niemiecku,26.III.godz.14,00.
United States News stwierdza:"ZSSR powinien rządzić półkulą wschodnią, zaś Stany zachodnią.W pojęciu amerykańskim wschodnia półkula obejmuje Europę i Azję."

WROCŁAW,po angielsku,25.III.godz.23,30.
Oświadczenie Litwinowa,podkreślające żądanie dla Rosji baz wojennych w północnej Skandynawii,wywołało ogromne wrażenie w Sztokholmie.

LAHTI,po fińsku,26.III.godz.18,50.
Sowiecko-japoński układ o rybołóstwie wskazuje,że nie należy spodziewać się napięcia stosunków między Sowietami a Japonią.Jednak Japonia jest w pogo-

towiu i według doniesień utrzymuje w Mandżuko i Korei armię liczącą milion ludzi.

27.III.godz.11,30.

Donoszą z Oslo,że w czasie wojny zimowej fińsko-sowieckiej w północnej Norwegii utworzony był rząd kuusinenowski z wybitnym komunistą norweskim na czele.Minister Koht zabronił podawania tego do wiadomości i pewien dziennik w Tromsoo,który ogłosił wiadomość został skonfiskowany.

BRUKSELA,po flamandzku,27.III.godz.9,30.

Bruesseler Zeitung ostro krytykuje list pasterski kardynała van Rooy, występujący przeciw wywożeniu robotników belgijskich do Niemiec.Dziennik przypomina wydarzenia w państwach bałtyckich z przed 2 lat i stwierdza,że duchowieństwo powinno być wdzięczne za to,że może odprawiać nabożeństwa w Malines i Courtrai.

BUDAPESZT,po węgiersku,27.III.godz.12,40.

Stefani donosi,że uwaga świata skupiona jest na armii rosyjskiej,która pod dowództwem gen.Własowa weźmie wkrótce udział w walkach na froncie wschodnim.Jest to znamienny,lecz logiczny rozwój krucjaty przeciwbolszewickiej.

III.

O g ó l n e .

ALPEN,po niemiecku,26.III.godz.20,00.

Niemiecka sieć kolejowa wzrosła z 54 tys.km. w 1937 na 150 tys.obecnie. Wskutek tego,a także powołania kolejarzy do wojska,koleje niemieckie muszą zatrudniać przeszło 100 tys.kobiet oraz wielu cudzoziemców i jeńców.Co do kolei na okupowanym wschodzie i w Gen-Gub są one obsługiwane głównie przez pracowników niemieckich w liczbie setek tysięcy.

FRIESLAND,po angielsku,27.III.godz.14,30.

Korespondenci wojenni wyrażają się z uznaniem o czołgach typu Tiger, które mogą przekraczać bez szkody pola minowe i odporne są nawet na pociski kalibru 75 mm.

PARYŻ,po francusku,27.III.godz.8,00.

Ogłoszony został dekret kasujący sekretariaty wojny i lotnictwa i wprowadzający na ich miejsce sekretariat obrony,jak również znoszący sekretariaty marynarki i kolonii,które zostały połączone w jeden sekretariat.Na miejsce J.Barthelemy strażnikiem pieczęci i ministrem sprawiedliwości został Maurice Gabold,sekretarzem obrony został gen.Bridoux,zaś sekretarzem marynarki i kolonii kontradmirał Blehalt.

HILVERSUM,po holendersku,27.III.godz.12,45.

Z dniem 1 kwietnia otwarty będzie Notenbank in Ostland,który regulować będzie z Centralnym Bankiem Ukrainy obrót pieniężny i złotem na wschodzie.

DONAUSENDER,po ukraińsku,26.III.godz.22,15.

Obecna przyjaźń narodów niemieckiego i ukraińskiego ma długą tradycję. Kijowscy wielcy książęta kojarzyli się niemieckimi dynastiami,Niemcy przynieśli na średniowieczną Ukrainę styl gotycki i prawo magdeburskie.Niemcy zawsze wspierali ukraińskich bojowników wolności - Kozaków.Chmielnicki zawarł sojusz z Brandenburgią,zaś liczni przyjaciele Mazepy znaleźli schronienie w Niemczech.W latach 1917/18 Niemcy pomagali Ukraińcom przeciw bolszewikom i niepodległość Ukrainy została stracona przez traktat wersalski, który obezwładnił Niemcy.

WEICHSELSENDER,po rosyjsku,27.III.godz.9,15.

Komitet Rosyjski utworzony pod kierownictwem gen.Własowa obrał sobie następujące cele:Obalenie Stalina i jego kliki,zniszczenie bolszewizmu,zawarcie honorowego pokoju z Niemcami i stworzenie przy pomocy Niemiec i innych narodów Europy nowej Rosji bez bolszewików i kapitalistów.

MOSKWA,po rosyjsku,25.III.godz.16,20.
Izwiestia,artykuł komisarza żeglugi rzecznej,Szaszkowa:Należy wzmóc żeglugę rzeczną.
Godz.24,00.
25 b.m. wicekomisarz Łozowski i ambasador Sato podpisali protokuł przedłużający traktat o rybołóstwie na r.1943 z tym,że kompanie japońskie płacić będą oprócz świadczeń w złocie 5% zamiast dotychczasowych 4%.
26.III.godz.6,00.
Prawda:Doniosłość przysposobienia wojskowego dla kształcenia rezerw wojskowych.
Godz.15,00.
Ma rnostrawstwo w czasie wojny jest zbrodnią.
Godz.18,00.
Korespondencja z frontu:Lotnicy sowieccy wysoko cenią Aerokobry.
27.III.godz.6,00.
Prawda,artykuł wstępny:Doniosłość lotnictwa o dalekim zasięgu.- Odbudowa elektrowni na obszarach oswobodzonych.
Godz.12,00.
Odbudowa linii kolejowych w rejonie Stalingradu odbywa się w szybkim tempie.
Godz.19,15.
Wezwanie do ludności okupowanych obszarów sowieckich,by uchylała się od wywożenia na roboty w Niemczech i przystępowała do oddziałów partyzanckich.
Po angielsku,26.III,godz.18,00.
Krążą uporczywe pogłoski o zatargu między Goebbelsem i Goeringiem.

MOSKWA,TASS,po angielsku,25.III.godz.14,40.
W czasie rokowań Doenitz-Riccardi Niemcy zażądali usunięcia szeregu oficerów floty włoskiej wskazanych przez Gestapo.
Godz.19,20.
Niemcy ewakuują ludność miast nadbrzeżnych w Holandii.Dotąd ewakuowano 800.000 osób.

RABAT,po francusku,26.III.godz.12,30.
Według wia rygodnych źródeł władze niemieckie aresztowały we Francji La rgo Caballero.
Godz.21,30.
Pułk.Olivarez,attache wojskowy przy generale Orgaz,wysokim komisarzu Marokka hiszpańskiego,przybył do Algieru w misji do gen.Giraud.